

"Per un ús del temps més humà on poder tenir cura de les persones"

8a Setmana de la RSC - 15 de novembre de 2017

Palau del Lloctinent - Arxiu de la Corona d'Aragó

Document de síntesi

Presentació de la Taula

- Ingeniería Social presenta en el marc de la 8a Setmana de la RSC a Catalunya, la taula-diàleg titulada “Per un ús del temps més humà on poder tenir cura de les persones” i co-organitzada amb la Xarxa d'Empreses Nous Usos Socials del Temps de l'Ajuntament de Barcelona, on es presenten experiències inspiradores en la promoció d'un ús del temps que afavoreixi el temps dedicat a la cura:
 - **Sra. Ester Vidal** (Directora de Serveis d'Economia Cooperativa, Social i Solidària i Consum de l'Ajuntament de Barcelona): el Pacte del Temps i la Mesura de Govern de Democratització de les Cures.
 - **Sr. Vicent Borràs** (Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i Doctor en Sociologia): la importància del temps laboral i com afecta en tots els àmbits de la vida quotidiana de les persones.
 - **Sr. Oscar Bermejo** (Business Development de Softmachine): accions de l'empresa per avançar vers un ús més humà del temps on tenir cura de les persones tingui un paper central.
 - **Sra. Pilar Codina** (Responsable de Diversitat i RSC de SGS Tecnos): accions de l'empresa per avançar vers un ús més humà del temps on tenir cura de les persones tingui un paper central.

Sra. Ester Vidal, Ajuntament de Barcelona

- L'Ajuntament de Barcelona, a través del Programa d'Actuació Municipal 2015-2019, desenvolupa estratègies per harmonitzar els diferents temps de vida i contribuir a la transformació dels usos del temps, mitjançant dos projectes transversals amb la sinèrgia de diferents agents socials: el Pacte del Temps i la Mesura de Govern per una Democratització de la Cura 2017-2020.
- **El Pacte del Temps de Barcelona** és un acord viu i en constant evolució entre la ciutadania (empreses, entitats, agents socials...) i l'Ajuntament de Barcelona mitjançant el qual es comprometen a impulsar accions i adoptar mesures per avançar conjuntament en la concepció de l'organització del temps com un veritable dret de ciutadania. Un dret que considera que totes les persones han d'apropiar-se del seu temps per a què el puguin viure segons les seves necessitats i faciliti la seva participació i implicació en accions comunitàries de construcció social.
- Els principis sobre els que es construeixen els objectius del Pacte del Temps i criteris que cal tenir en compte a l'hora de definir les accions i les mesures que s'hi inclouen i el conformen són:
 - La inclusió dels diferents usos del temps de la vida quotidiana.
 - La perspectiva de gènere.
 - La salut.

- L'equitat.
- La complicitat entre el sector públic i el sector privat, cooperatiu i comunitari.
- L'aprenentatge individual i col·lectiu.
- Els objectius del nou Pacte del Temps són:
 - Afavorir l'harmonització dels diferents usos del temps quotidià (personal, laboral, familiar, domèstic, de cures i social) per tal que totes les persones puguin organitzar-lo segons les seves necessitats en un marc col·lectiu de convivència.
 - Fomentar la coresponsabilitat home-dona, mitjançant l'increment de la presència i de la participació del homes, per a una distribució justa dels temps de vida de dones i homes compartint en igualtat tant les responsabilitats familiars com les tasques domèstiques i de cures.
 - Facilitar la democratització i reconèixer el temps de cures com a factor fonamental per a la sostenibilitat de la vida.
 - Contribuir a la millora de la qualitat democràtica i estimular la participació i la implicació de la ciutadania en accions comunitàries per tal que aquest ús social del temps tingui major incidència en la construcció i la cohesió social.
 - Promoure la gestió eficient del temps en els seus diferents usos sota criteris de sostenibilitat ecològica, social i econòmica, especialment en el desenvolupament d'un temps productiu basat en la satisfacció de necessitats de tots els actors que hi intervenen.
 - Impulsar la implantació d'uns horaris socials saludables i més racionals que conformin una organització del temps més humana i més racional, afavoridora en l'adquisició d'hàbits saludables, d'acord amb el compromís pres amb el Pacte per a la Reforma Horària.
- **La Mesura de Govern per una Democratització de la Cura 2017-2020** s'estructura en dos eixos transversals, dos eixos centrals i sis objectius:
 - Eix transversal 1: Empoderament de les persones proveïdores i de les persones receptores de cura.
 - Eix transversal 2: L'eliminació de la (mala) divisió social del treball des d'una perspectiva interseccional.
 - Eix central 1: Reconeixement de la centralitat de la cura:
 - Posar en valor la cura.
 - Garantir que la cura no es proveeixi a costa dels drets de cap altra persona.
 - Eix central 2: Socialització de la responsabilitat vers la cura:
 - Socialització de la xarxa comunitària.
 - Socialització de les administracions públiques.
 - Socialització des del mercat.

- Socialització des de l'economia social i solidària.
- La Mesura vol revertir l'organització actual de proveïment de la cura en la família i, en concret, la dona, és qui porta la càrrega d'aquesta tasca. A curt, mig i llarg termini, aquesta càrrega té impactes negatius en les cuidadores principals, majoritàriament dones: en la seva salut i benestar (afeccions d'esquena i cervicals, dolors articulats, estrès, ansietat, etc.), en la seva esfera relacional, en la seva disponibilitat de temps i en la seva capacitat d'impulsar i prioritzar projectes vitals propis. Altres impactes de la cura en la vida de les dones: menor disponibilitat per dedicar-se a activitats de lleure i autocura; efectes negatius en la seva trajectòria laboral i en la seva autonomia econòmica (contractades més que els homes a jornada parcial).
- La Mesura promou accions per enfortir el proveïment de la cura tant per part de la comunitat com del mercat i les administracions, i accions de revalorització de la cura com a factor essencial de la sostenibilitat de la vida.

Sr. Vicent Borràs, Universitat Autònoma de Barcelona

- Del conjunt de recerques en l'àmbit del temps i la vida quotidiana, se n'extreuen algunes idees transversals clau.
- El temps de treball és el temps a partir del qual s'organitzen la resta de temps (familiar, personal, de lleure, de cura, temps reproductiu...) i es fa prioritzant l'horari de qui aporta més ingressos a la llar, és a dir, majoritàriament, del cap de família masculí.
- El temps és poder i el seu valor és usat com a moneda de canvi en els convenis col·lectius i és un valor variable segons període estacional, cicle de vida, edat, posició socio-professional assolida, etc.
- L'organització del temps dins l'empresa està marcada per la "cultura empresarial" imposada per l'empresari o grup d'empresaris, generalment amb una visió masculina de l'organització del temps.
- La masculinització del model d'èxit també genera organitzacions masculinitzades del temps.
- En aquesta organització, el temps dels treballadors i treballadores de les categories socioprofessionals més baixes està a disposició dels altres (neteja, serveis d'oci, etc.)
- Qualsevol tipus de temps (oci, ciutat) acaba incidint en el temps del treball: tenir la ciutat neta, oberta, oferta d'oci en festius, etc., comporta tenir gent treballant a les nits, en festius, etc.

Sr. Oscar Bermejo, Softmachine

- La gestió del temps dins l'empresa no para de transformar-se: ha passat del control i comptabilitat horària a gestió del temps de treball com a mobilitzador d'altres temps de vida.

- La planificació horària ja no es fa només a interès del patró sinó adequant les necessitats dels empleats i de l'empresa. Per això s'empren eines i portals de gestió dels recursos humans, que permeten una avaluació dels efectes de la implementació de mesures en el producte, qualitat, ambient laboral i compte de resultats. Aquesta planificació la fan els caps d'equip com a competència delegada del departament o cap de Recursos Humans.
- Una gestió del temps (juntament amb una política d'RSC, plans de conciliació) adequada, equilibrada i adaptada a la productivitat de l'organització permeten retenir el talent, atraure nous professionals, reduir l'absentisme laboral, augmentar la productivitat.
- Mesures implementades que poden facilitar una gestió del temps més adequada a les necessitats de les persones treballadores:
 - Flexibilitat horària.
 - Bossa d'hores autogestionades.
 - Horari intensiu a l'estiu.
 - Lliure disponibilitat de les vacances.
 - Dies addicionals de vacances.
 - Teletreball .
 - Formació dins horari laboral.

Sra. Pilar Codina, SGS Tecnos

- SGS Tecnos és una empresa de 90.000 empleats, 62 oficines, implantada a tot l'estat Espanyol, que es dedica a l'àmbit de la inspecció, verificació, assaigs i certificació.
- A SGS Tecnos fa vint anys que impulsen polítiques de temps amb mesures que s'apliquen a tota l'empresa i mesures que s'apliquen segons els sectors.
- Les mesures més destacades que poden facilitar la gestió del temps més adequada a les necessitats de les persones treballadores són:
 - Teletreball: compaginant temps de treball a l'oficina i temps de treball fora.
 - Flexibilitat horària a l'entrada i la sortida.
 - Horari intensiu els divendres i a l'estiu.
 - Sales de vídeo-conferència per a facilitar la mobilitat i el teletreball.
 - Justificació dels viatges mitjançant un aplicatiu.
 - Promou l'aprofitament del temps de les reunions amb frases cèlebres, mitjançant l'aplicatiu de reserva de sales per a reunions.
 - Formació en gestió del temps.
 - Foment del coneixement de les mesures de temps (les legals i les impulsades per l'empresa).
- Han desplegat avaluacions de les mesures per demostrar que funcionen i que han comportat un augment de la productivitat i una reducció de costos.

Debat Final: els reptes de la societat per a un ús més humà del temps

- Les empreses han de seguir implementant mesures i plans de conciliació i, a més, haurien de vetllar perquè el seu ús no reproduïxi les desigualtats socials i/o de gènere.
- Cal molta formació, sensibilització i conscienciació social vers els usos del temps i com això pot afectar la qualitat de vida de les persones.
- Com que el temps és totalment transversal, cal que molts agents iniciïn accions de millora de l'organització del temps: televisió, comerços, oferta d'oci, restauració... La suma de petites iniciatives i actituds individuals pot portar grans transformacions.
- Aconseguir que s'entengui que millorar la gestió del temps a l'empresa provoca una millora en la productivitat de l'empresa.
- A l'empresa, la gestió del temps ens pot ajudar a cuidar més el personal i el talent i a donar valor a les persones per sobre dels diners.